

Stanovisko prezidenta CCBE k situaci v Polsku

10/7/2018

Rada evropských advokátních komor (CCBE) zastupuje milion evropských advokátů, a to prostřednictvím svých členů – advokátních komor, celkem ze 45 evropských zemí, evropského hospodářského prostoru a širší Evropy.

Dne 3. července 2018 bylo přinuceno 27 soudců Nejvyššího soudu v Polsku, včetně jeho předsedkyně, Prof. Dr. Małgorzaty Gersdorfové, opustit své funkce a odejít do důchodu, což určité zdroje považují za provedení čistky v polském soudnictví. Kromě toho nový postup jmenování soudců v Polsku neposkytuje stejné záruky nezávislosti systému soudnictví jako ten, jenž mu předcházel.

Tyto změny doprovází narůstající obavy, jelikož nezávislost soudnictví na jakémkoliv formě intervence je pro právní stát zásadní.

CCBE se připojuje k polským občanům, asociacím občanské společnosti a profesním organizacím, které veřejně projevují svůj nesouhlas jak s probíhajícími čistkami v soudnictví, tak úpadkem demokratického zřízení a právního státu v Polsku. Vyslovujeme naši plnou podporu polským soudcům a soudkyním, oběťm této čistky, která výrazně zasahuje do nezávislosti soudnictví, a tudíž i principu právního státu. CCBE se ztotožňuje se [stanoviskem](#) Výkonné rady Evropské sítě nejvyšších soudcovských rad (ENCJ) ohledně situace v Polsku, které bylo publikováno 4. července 2018.

Evropské instituce jsou hluboce znepokojené v souvislosti se stavem polského soudnictví a tyto obavy vyjádřily při řadě příležitostí. Dne 15. listopadu 2017 Evropský parlament přijal [usnesení](#) o „stavu právního státu a demokracie v Polsku“, v němž vyslovil své znepokojení nad novelizovanými právními předpisy a vyzval k „rozsáhlé diskuzi o reformě soudnictví, která by měla respektovat zásady právního státu, právní předpisy EU a evropské normy nezávislosti soudnictví, a to na celostátní úrovni se všemi příslušnými aktéry.“

Dne 2. července 2018 zahájila Evropská komise proti Polsku řízení o porušení Smlouvy zasláním výzvy polské vládě žádající o informace ohledně polského zákona o Nejvyšším soudu. Jak je stanoveno v [memu](#) Evropské komise, řízení o porušení povinnosti je zahájeno, jestliže Komise dospěje k závěru, že členský stát neplní své povinnosti, jež pro něj vyplývají z práva EU, a tudíž zahájí proti tomuto státu řízení. Z jednání Komise je tedy zřejmá závažnost stavu polského soudnictví.

Výkonná moc v Polsku zesiluje svůj vliv na soudnictví skrze nedávno přijatá opatření. Oddělení třech složek vlády – moci výkonné, zákonodárné a soudní má pro demokratický stát zásadní význam. Navíc, význam stavu polského soudnictví přesahuje národní hranice v tom smyslu, že Evropská unie požaduje soudní nezávislost v každém členském státě za účelem dosažení vzájemné důvěry soudů v rámci všech unijních států. Evropští soudci skutečně zpochybňují nezávislost soudnictví v Polsku a konkrétně i zajištění práva na řádné soudní řízení a spravedlivý proces v této zemi. Dopad změn na systém soudnictví je alarmující, jelikož je nyní pouze na uvážení prezidenta Polska, zda prodlouží mandát soudcům, kteří dosahují věkové hranice 65 let.

Z tohoto důvodu tímto vyzýváme polské instituce, aby přijaly vhodná opatření nezbytná k zachování právního státu. Konkrétně se jedná o zastavení činnosti v oblasti soudnictví, jež oslabuje právní stát v Polsku.

CCBE se dovolává nestranného polského soudnictví, které je pověřeno nezávislým prosazováním principů právního státu, základního kamene každé evropské demokracie.

Antonín Mokrý
Prezident CCBE